

Svar på interpellation från Robert Hamberg (M) om tre år med underskott

Robert Hamberg (M) har inkommit med en interpellation om tre år med underskott. Interpellationen är ställd till och besvaras av regionstyrelsens ordförande Bengt Bergqvist (S).

Robert Hamberg (M) frågar:

1. Vilka konkreta strukturella förändringar har genomförts för att långsiktigt minska kostnadsutvecklingen?
2. Anser du att ni har hanterat den ekonomiska krisen bättre än jämförbara regioner?
3. Vilket ansvar tar du som regionstyrelsens ordförande för att regionen efter tre år fortfarande inte har en ekonomi som utvecklas åt rätt håll?

Svar på fråga 1:

De strukturella förändringar som har beslutats och påbörjats handlar framför allt om att långsiktigt förändra kostnadsnivån och resursanvändningen i verksamheten. Det gäller bland annat minskat beroende av hyrbemanning och köpt vård, utvecklad produktions- och kapacitetsstyrning, omställning till nära vård där lämpliga vårdinsatser kan utföras i primärvården, samt effektivisering av administration, inköp och ekonomiprocesser.

I regionplanerna har styrningen successivt skärpts. Från 2024 infördes tydligare krav på åtgärdsplaner, finansiering av nya kostnader inom ram och effektivisering som en del av ordinarie planering och uppföljning. I regionplanen 2025–2027 tydliggjordes den långsiktiga planen för ekonomi i balans med krav på sänkt kostnadsnivå och årliga besparingsåtgärder fram till 2030. I planerna för 2026 konkretiseras detta ytterligare genom bland annat mål för minskad hyrbemanning, minskad köpt vård, oförändrade personalkostnader, ökad intäkt från såld vård samt regiongemensamma program för digitalisering och AI, rätt storlek/rätt stöd samt inköpsstyrning.

Det är samtidigt viktigt att vara tydlig med att alla effekter ännu inte är fullt hemtagna. Flera av förändringarna är fleråriga och följs upp löpande i månads- och tertialrapporter. Arbetet är därför inte avslutat, men det finns beslutade och pågående strukturella förändringar som syftar till att långsiktigt minska kostnadsutvecklingen.

Svar på fråga 2:

Jag utgår i mitt svar från att du med den ekonomiska krisen avser den ekonomiska kris som drabbade Europa efter Rysslands invasion av Ukraina och dess effekt på inflation, oljepriser med mera.

Denna kris har naturligtvis haft stor påverkan på Region Jämtland Härjedalens ekonomiska situation. Vi har drabbats hårt genom t.ex. ökade pensionskostnader vilka påverkas av inflationen, drivmedelspriserna som sjutit i höjden samt inflationens påverkan på löner och övriga varor vi behöver för vår verksamhet. Kostnader som påverkar alla verksamheter, kommuner, regioner, företag, samt naturligtvis enskilda i Sverige.

Region Jämtland Härjedalen har hanterat situationen på ett så bra sätt som vi förmått. Våra invånare har under mandatperioden fått vård, åkt tåg och buss med den kollektivtrafik som

vi bedriver. Vi har också kunnat finansiera till exempel folkhögskolor, kultur och föreningsstöd. Vi har också kunnat anställa vårdpersonal i en relativt hög omfattning. Då vi är en förhållandevis liten ekonomi slår en global ekonomisk kris hårt och kännbart.

Det finns inga jämförbara regioner. Vi har ca: 133.000 invånare där de regioner vi brukar jämföras med har dubbelt så många invånare. Medellönen i vår region är bland de absolut lägsta i Sverige. Om genomsnittsskattkraften i landet översätts till ett index på 100 så har region Jämtland Härjedalen 86. (Stockholm 128). Så jag anser att vi hanterat den ekonomiska krisen bra, men kan inte jämföra på grund av de olika förutsättningarna hos regionerna.

Svar på fråga 3:

Som regionstyrelsens ordförande har jag ett stort ansvar för hela regionens verksamhet. Som jag vid snart sagt varje Regionfullmäktige lyft regleras regionens verksamhet av ett flertal lagar. Hälso- och sjukvårdslagen, Lagen om kollektivtrafik är två tunga där HSL dessutom är en rättighetslag på individuell nivå. Kommunallagen säger att vi ska bedriva verksamheten med God ekonomisk hushållning. Ingen av dessa lagar övertrumfar den andra. För att åtgärda de ofta mångåriga vårdköer som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna ärvde av den förra majoriteten där Centerpartiet och Moderaterna var ledande krävdes en långsiktig plan. Den känner du väl till och jag har redovisat delar av den under mitt svar på din fråga 1. Den ekonomiska situationen tar jag på stort allvar, men med lika stort allvar kostaterar jag att vi nu har kortat ner väntetiderna för vård för våra invånare till mellan tre till sex månader.

Bengt Bergqvist (S)
Regionstyrelsens ordförande